

Rapport

För att kunna göra en sammanställning hur verksamheter har påverkats av Covid – 19, så behövs det göras en genomlysning av hur produktion, främjande och arrangörsverksamhet samverkar.

Kultursamverkansmodellen innebär att varje region får en samlad summa statliga medel att fördela till regional kulturverksamhet. Regionernas medelsfördelning ska främja en god tillgång till bland annat teater- och dansverksamhet. Från statens sida är det Kulturrådet som ansvarar för att fördela medlen och också följa upp hur de används. För att samordna de statliga perspektiven och värna de nationella kulturpolitiska målen har ett Samverkansråd inrättats vid Kulturrådet, i vilket bland andra Riksteatern ingår. Kulturrådet prioriterar bland annat att den regionala kulturella infrastrukturen ska utvecklas och olika samverkansformer etableras och stärkas.

Bakgrund

Riksteatern är en folkrörelse som äger en turnerande nationalscen. Upp emot 40 000 medlemmar i över 230 riksteaterföreningar bildar Riksteatern som arrangerar, förmedlar, producerar och utvecklar scenkonst. Riksteatern som organisation har sina bidrag från kommuner, regioner och staten. Riksteaterns gemensamma verksamhet, den röda tråden bygger på kongressbeslut och stadgar.

Riksteatern har sedan våren 2020 tagit covid-19 pandemin på största allvar. Alla vårens turnéer och föreställningar ställdes in redan i mitten av mars efter beslut i Riksteaterns styrelse. I början av sommaren fattades beslut att genomföra höstens turnéer med ett något begränsat utbud, en senarelagd start, och i enlighet med rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten. Sedan pandemins utbrott har Riksteatern varit i kontinuerlig kontakt med regionala och lokala föreningar, samtalen visar att efterfrågan att kunna arrangera scenkonst är stor runt om i landet och att uteblivna turnéer och arrangemang påverkar såväl arrangörernas engagemang, medlemstal och ekonomi.

Riksteatern Halland är en av många organisationer i Halland som får ta del av Kultursamverkansmodellen. Våren 20 löste vi med förenade krafter och hanterade stora delar av det ekonomiska bortfallet för producenter och arrangörer. ”Katten på råttan och råttan på repet, oxen på vattnet och vattnet på elden” Regionen tog ansvar för sina institutioner och Länsteatern och kommunerna och Riksteatern tog ansvar för arrangörsledet, och de flesta av de fria gruppernas produktioner flyttades fram till hösten, och det mesta av de statliga medlen kom de fria aktörerna till godo.

De fria grupperna, entreprenörerna och de ideella arrangörerna kommer i Post Corona att bli extremt utsatta.

Konsekvenser

Riksteatern bildades 1933 och är en folkrörelse som i stor utsträckning är beroende av ideella krafter hos de lokala arrangörsföreningarna runt om i landet. Covid -19 har starkt påverkat de lokala föreningarna och andra arrangörer som Riksteatern samarbetar med. Riksteatern kan redan nu se att såväl engagemang som antal medlemmar har börjat sjunka. Då många av arrangörerna är ensamma på sina orter om att arrangera scenkonst, riskerar det breda arrangörsnätverk som Riksteatern utgör att ta stor skada, och många orter runt om i landet kan bli utan tillgång till scenkonst. I ett läge där kommunerna och regionernas ekonomi dessutom blir ansträngd är risken stor att finansieringen för föreningarna minskar eller dras in helt, när de inte längre kan leverera scenkonst enligt sina uppdrag. Detta påverkar också många lokala och fria arrangörer som Riksteatern samarbetar med, och som

också är beroende av det arrangörsnätverk som Riksteatern utgör. Många fria aktörer är beroende av Riksteatern för sin försörjning.

De utlovade 1,5 miljarder till kulturen är av stor betydelse, men medel och beslut måste sippra ner i rätt kanaler till en fungerande infrastruktur. Arrangörsföreningarna är beroende av bidrag från kommunerna. De flesta kommuner kommer förmodligen att få det svårt att upprätthålla sin tidigare standard och föreningsbidragen kommer att hamna i fara. Halland är ett av de län i Sverige där föreningarna har anställd personal. Om föreningarnas bidrag sänks i Halland så medför det inte bara färre arrangemang, utan också att arbetstillfällena kan försvinna.

Därför måste vi se till att vi har något att starta upp med när situationen blir bättre, att vi har kvar en mångfald med många spelare och arrangörer på fältet. Om kommunerna börjar gå på knäna så är risken stor för dränering av en tidigare fungerande arrangörsverksamhet i hela landet. Detta får inte ske.

Kommunerna är inte med i kultursamverkansmodellen- För att få en infrastruktur kring kulturen mellan, staten, den regionala verksamheten och kommunens verksamhet bör olika samverkansformer etableras och stärkas. Kultursamverkansmodellen fördelar medel till kultur regionalt. En kommun har ansvar för hela kommunens verksamhet och när kommunerna får stora ekonomiska påfrestningar så blir förenings- och kulturbidragen osäkra.

För att få en stabil infrastruktur så borde kommunerna ingå i Kultursamverkansmodellen.
Nya medel från Departementet till kommunerna för föreningsbidrag

Nu finns det möjlighet att se över samverkansmodellen, ett eget spår för att förhindra en utarmning av de fria konstnärerna, entreprenörerna, arrangörerna och det ideella föreningslivet. En delad och utvecklad Kultursamverkansmodell.

Riksteatern Halland